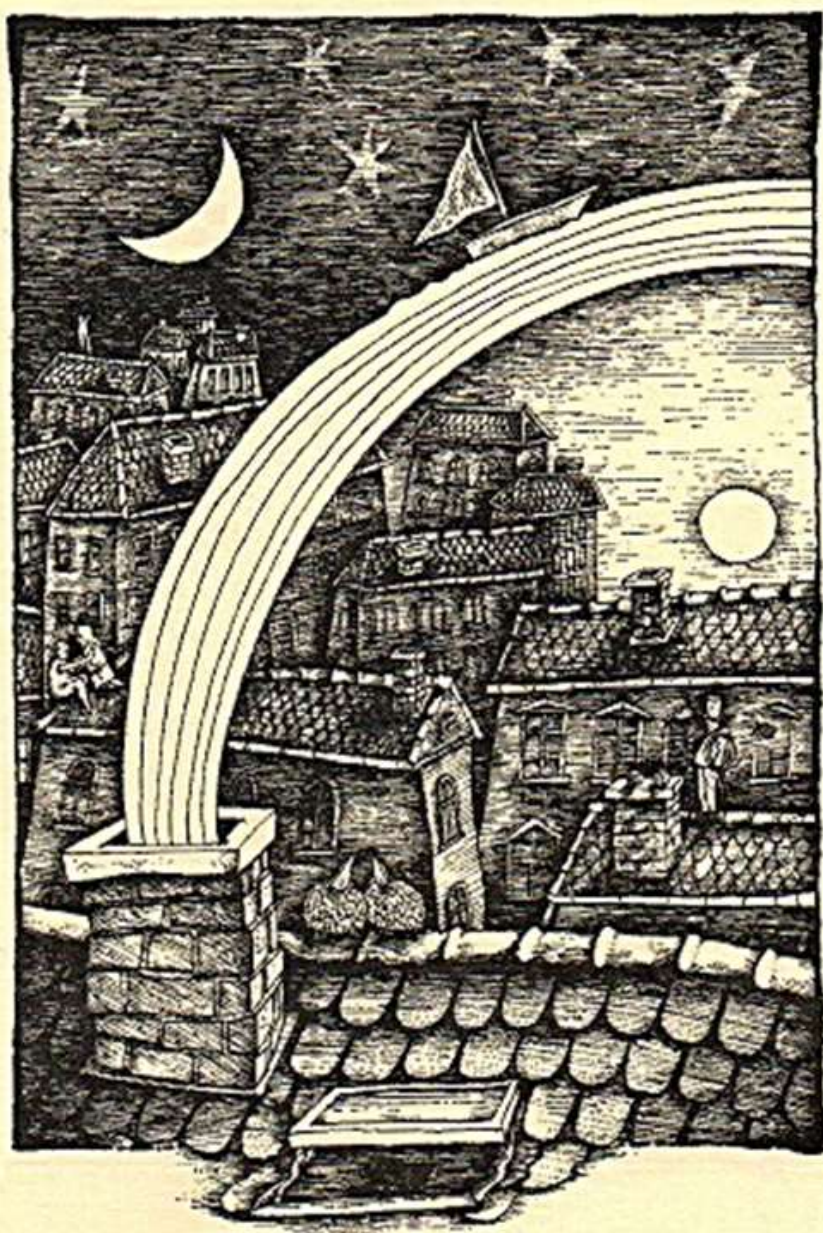

Václav Šuplata

Nočná dúha

Nie je zvláštne,
že ešte žiadne dieťa
sa v momente príchodu na tento svet
nezačalo smiať?
Mám dojem, že ono už vtedy vie
o živote viac
ako si myslíme.

Prvý krôčik; posledný krok.
Prvé milovanie; posledný bozk.
Prvá cigareta; posledný ohorok.

Prvý a posledný krát -
dva tak rozdielne pojmy,
a pritom tak rovnaké;
vždy sú iba raz.

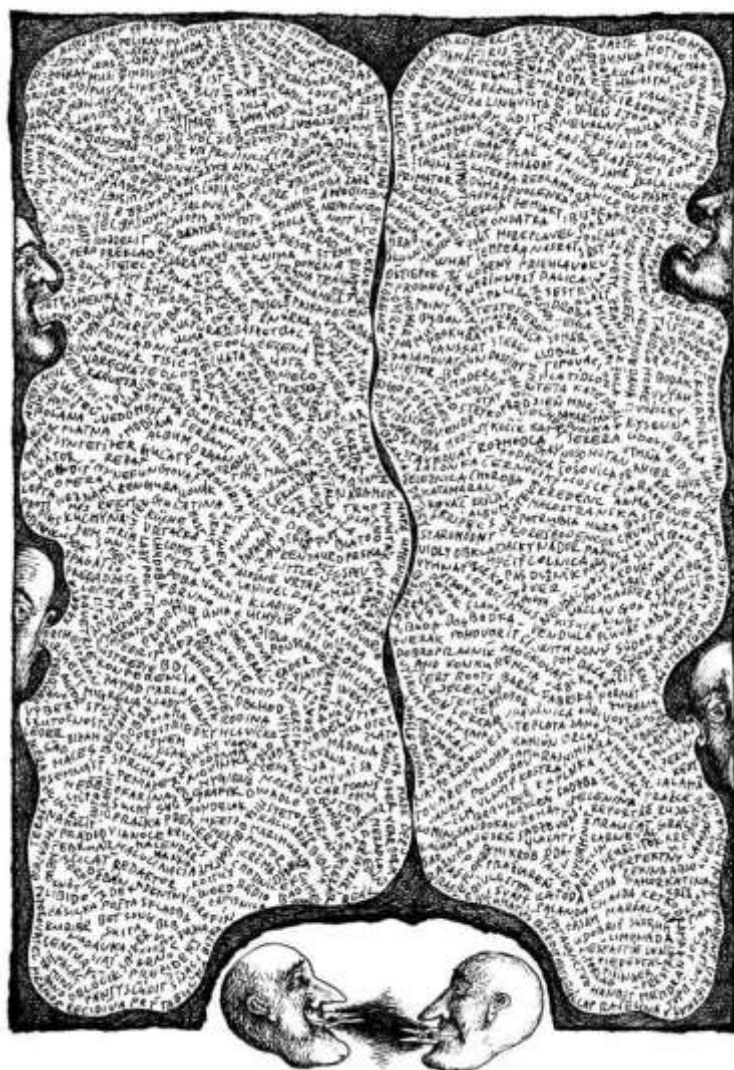

Od detstva sa človek učí byť múdry;
vedieť;
rozumieť.
Keď sa mu to konečne podarí,
závistlivo spomína na časy,
keď ničomu nerozumel.

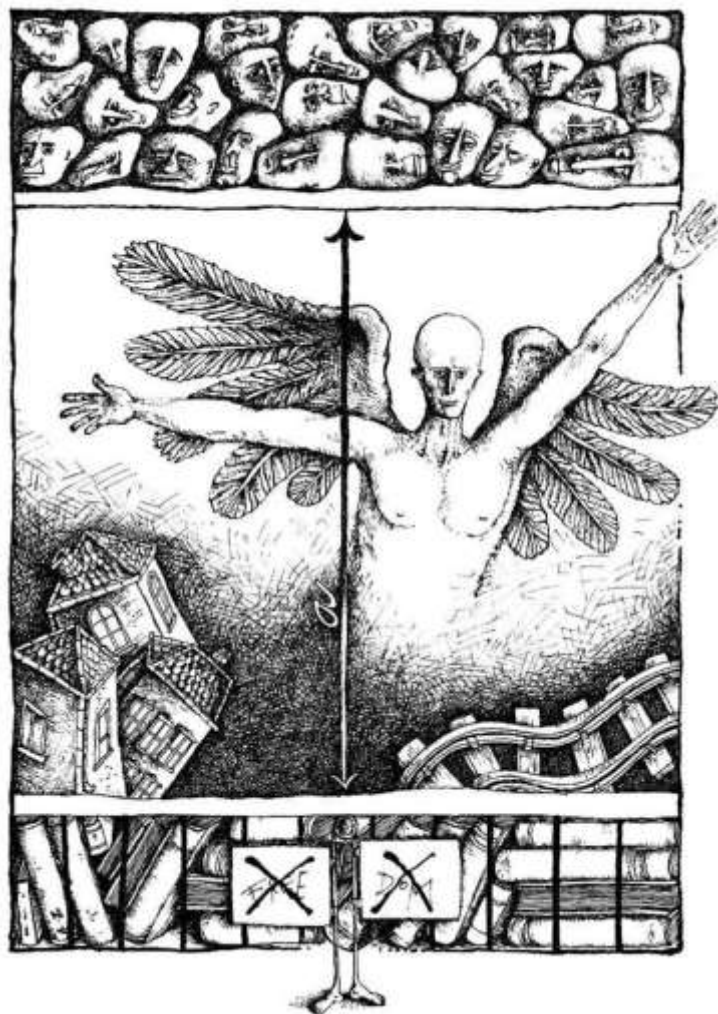

V živote niet jediného vážneho kroku,
aby nebolo treba najprv vyplniť nejaký dotazník.
Život sám je vlastne jeden neustály dotazník.

Škoda však, že sa v ňom tiež nedá prečiarknuť
čo sa nehodí.

To množstvo zbytočných slov, ktoré človek povie
kým pochopí...
To množstvo zbytočných slov, ktoré človek vypočuje
kým pochopí...
že najlepšie sa porozpráva s tým,
s kým dokáže mlčať.

„Píšte! Nadiktujem vám definíciu slobody,“
prikázal prednášajúci.
Definícia je vždy úsečka; odtiaľ – potiaľ,
pomyslel som si.
„Čo je pred, a čo je za?“
opýtal som sa.
„Ako to myslíte?!“
opýtal sa on.
„Myslím, že definovať slobodu,
znamená súčasne definovať neslobodu,“
odpovedal som slušne.
Urazil sa.
Nedoštudoval som.

Asi to bol ten najlepší dôkaz,
že sloboda sa definovať dá.

Práve odbilo štvrt' noc.

Do žiarovky mojej lampy tvrdohlavo narážal nočný motýľ.

Vyrušoval ma.

Asi nebol dosť tvrdohlavý, lebo po chvíli padol na papier,
ktorý, kvôli nemu, ležal nepopísaný predomnou.

„O čo ti ide?“

pýtal som sa ho, keď sa, ležiac na krídlach, krčovitomčil na mieste.

Neodpovedal.

„Chceš rozbiť svetlo, ktoré narúša tvoj nočný svet?“

Neodpovedal.

„Ak ťa k tej žiarovke ťahá túžba po svetle, prečo žiješ v noci?“

Neodpovedal.

„Cez deň je predsa svetla všade dosť.“

Možno to je práve to, čo nočný motýľ neznáša.

Ako má potom vedieť, za čím chce vlastne letieť?

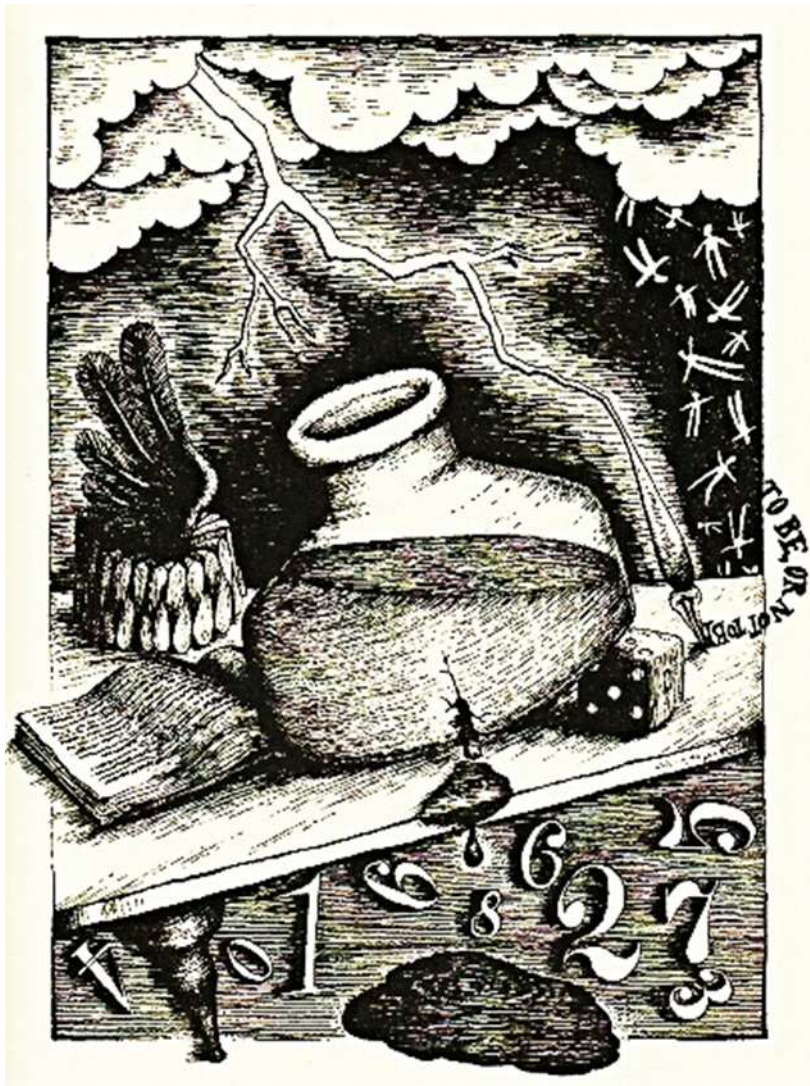
Zhasol som lampu.

Podarilo sa mu prevrátiť sa a vzlietnuť.

Chvíľu hľadal smer, až ho napokon našiel pri pohľade z okna.

Vybral sa narážať do iného svetla.

Myslím, že tá hviezda sa volá Sírirus.

Shakespeare v papiernictve

„Čím poslužím?“

„Fľaštičku atramentu, please!“

„Tri pence.“

„Thank you!“

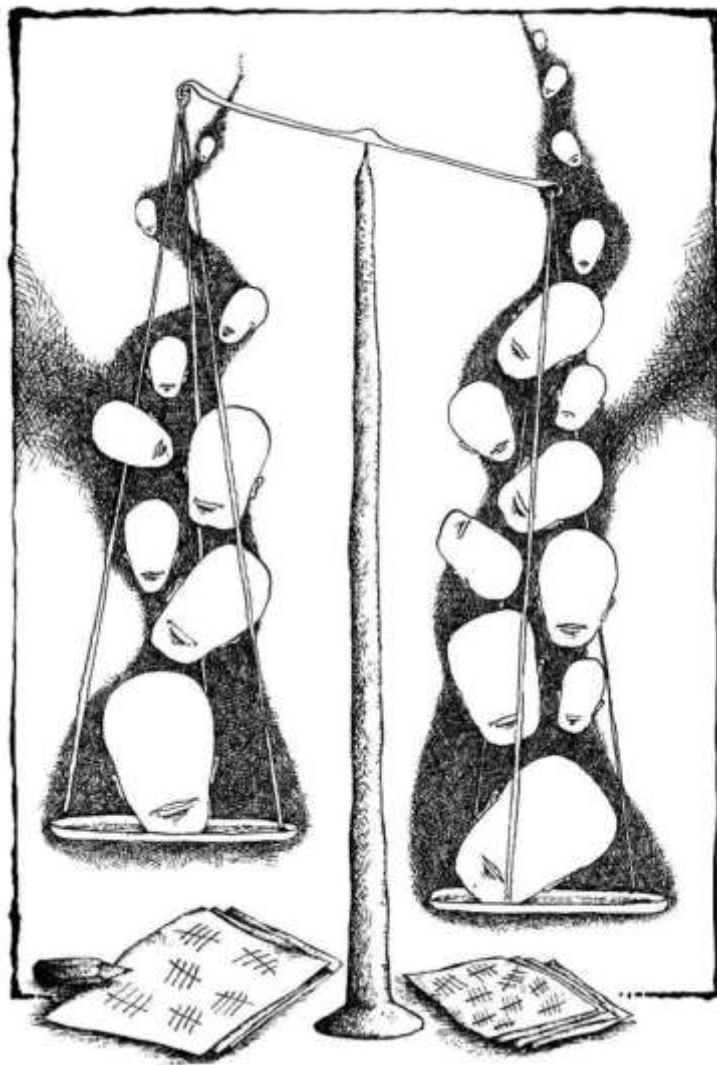
Tri drobné mince za fľaštičku, v ktorej je

Hamletove „Byť či nebyť?“.

V tej istej fľaštičke, za tie isté mince,

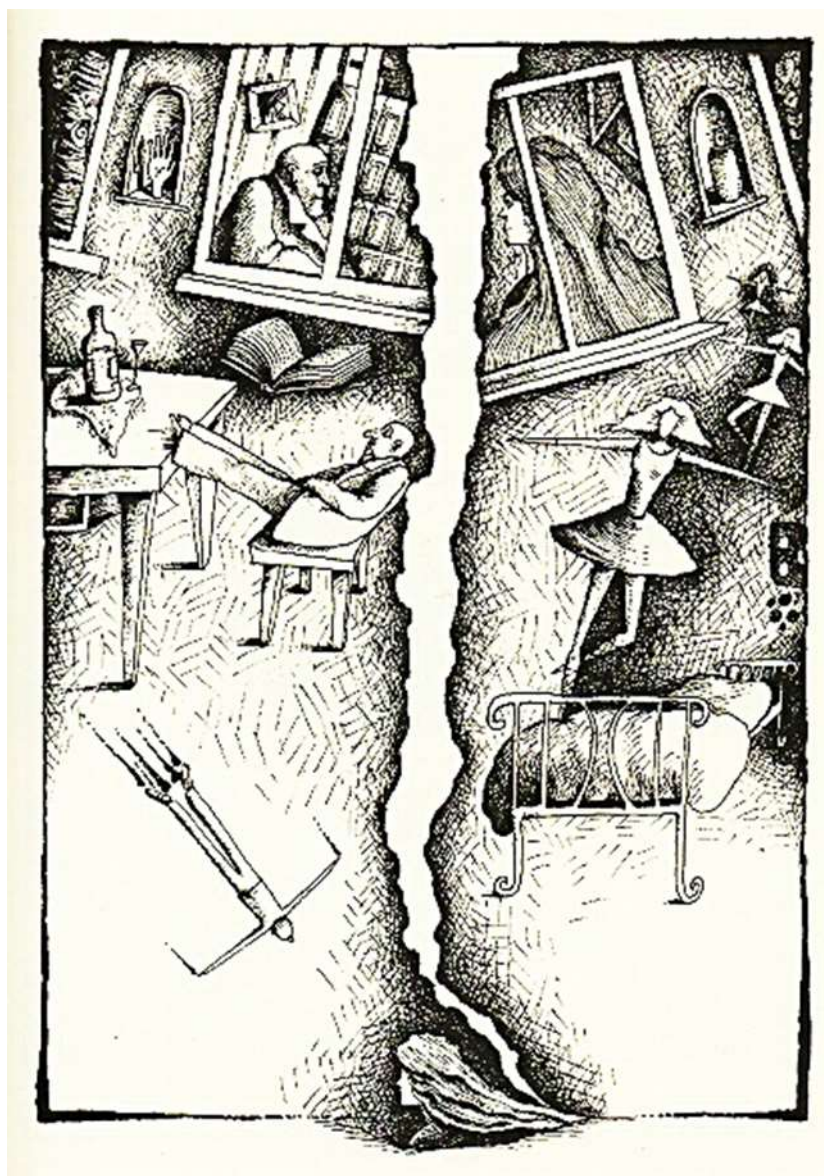
sú však v pere obchodníka len

čísla, čísla, čísla.

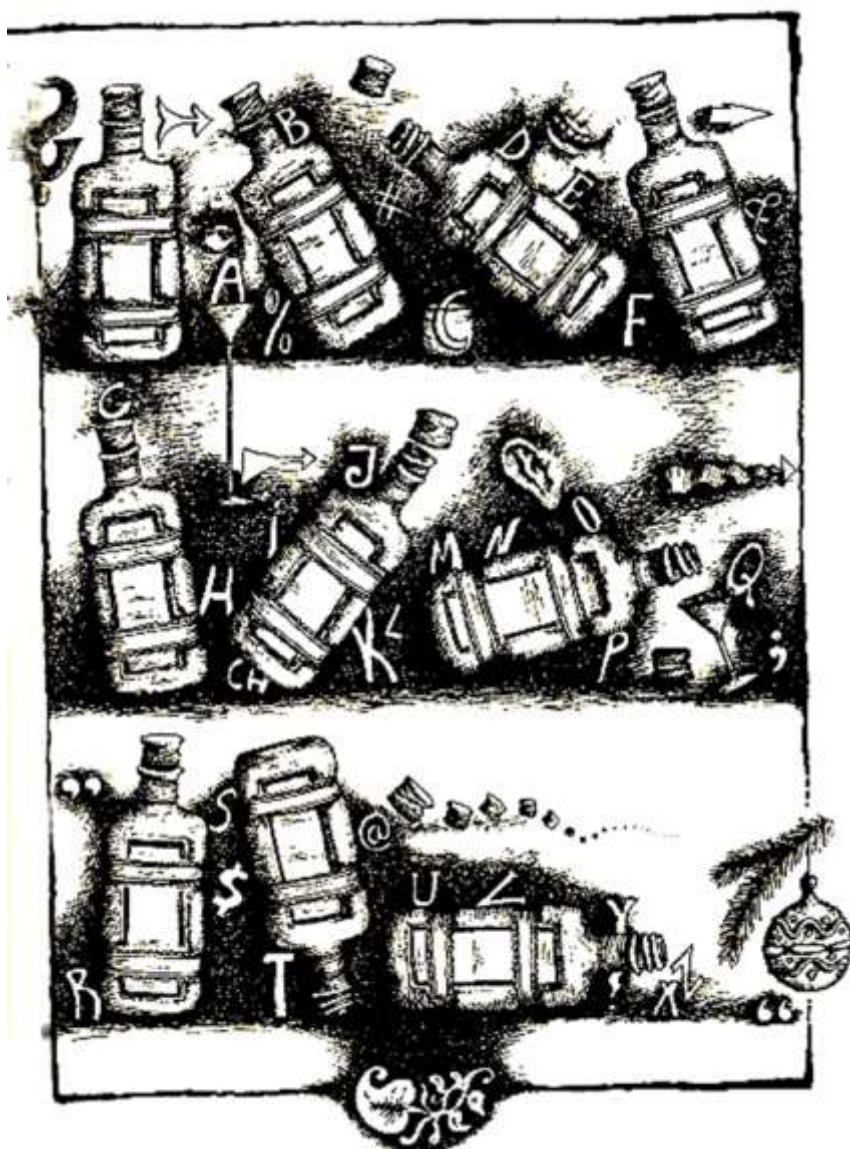

Som plný bozkov –
bozkov, ktoré som pri narodení dostal do života;
a zrazu ich nemám komu rozdať.
Bozkávať sen či predstavu – neviem či sa to ráta.

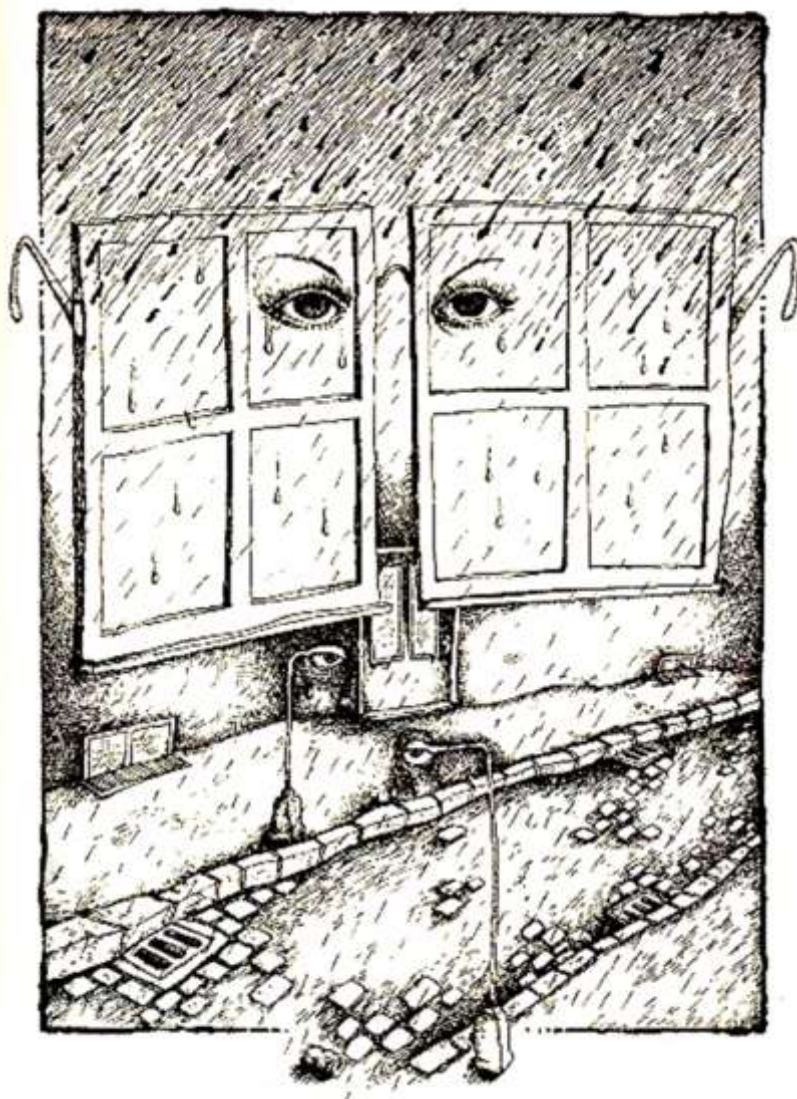
Škoda bozkov, ktoré človek nestihne minúť;
a pritom je určite niekde blízko niekto komu chýbajú.

Je zlé, keď muž pochopí,
že niet na svete ženy,
pre ktorú sa oplatí zomrieť.
Ešte horšie je,
keď potom
takú stretne.

Len sme tak spolu sedeli a zhovárali sa.
Teda..., ona toho veľa nenahovorila.
Vlastne iba mlčala a počúvala.
Skvelá spoločníčka.
A tak sa schovaná fľaša Becherovky
nedožila Vianoc.

Nepozerať sa cez okno keď prší!
Vždy stojím tam; pred tvojím domom.
Len v daždi sa nemusím hanbiť za svoj plač.
Tvoj ľahostajný pohľad za oknom nevidím.
Tvár máš pretkanú kvapkami stekajúcimi po skle,
a ja si nahováram, že sú to slzy.
A keď dážď ustane, vidím, že to bol len klam;
a je mi ešte smutnejšie.

Ak je nás na tejto zemi niekoľko miliárd,
 tak jedno jediné percento sú desiatky miliónov.
 Som presvedčený, že práve v tejto chvíli;
 tak ako v ktorejkoľvek inej,
 sa na tejto planéte,
 to jedno percento ľudí miluje.
 Desiatky miliónov milujúcich sa ľudí...
 ...nádherná predstava.

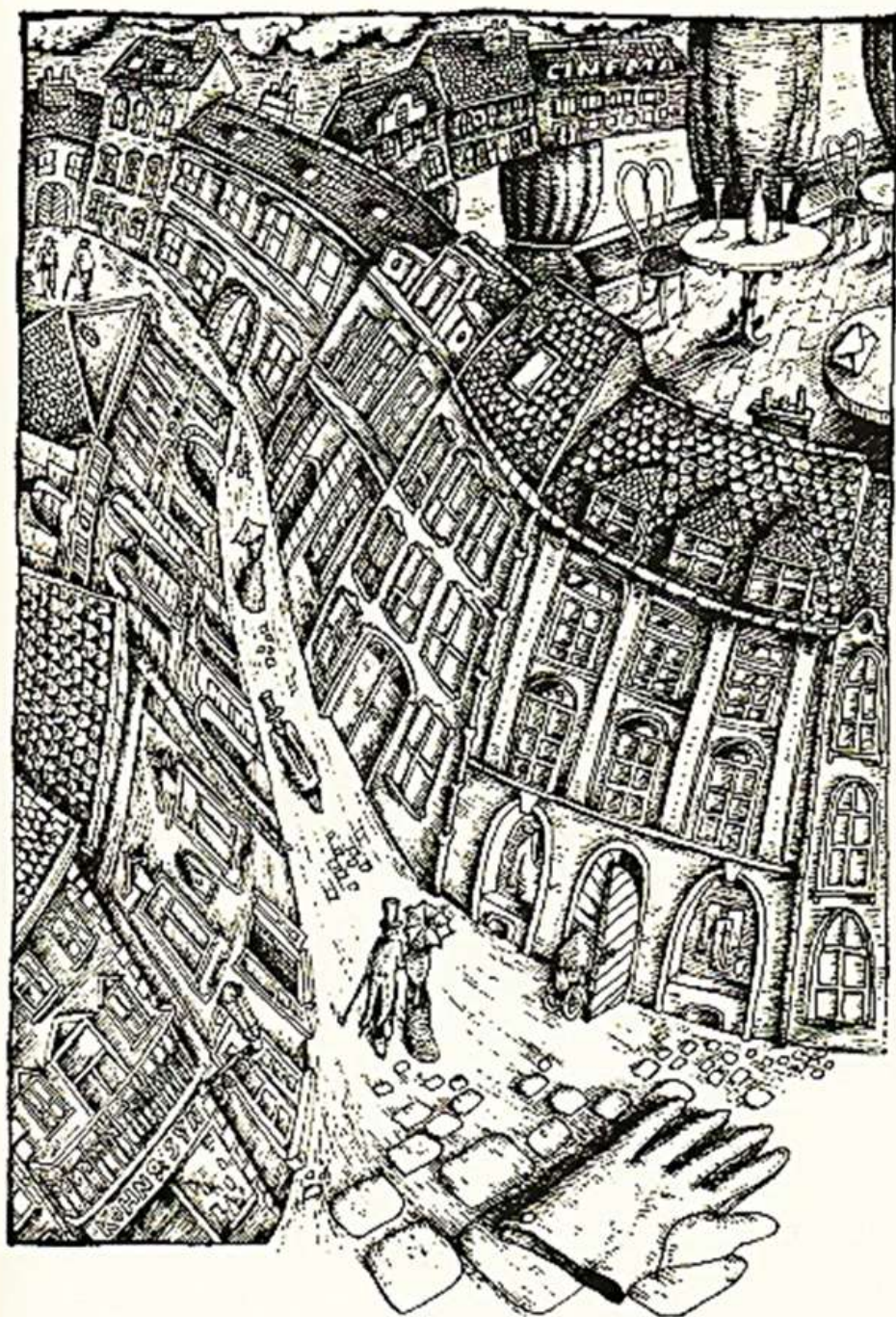
Tak prečo práve ja tu sedím,
 a mám čas uvažovať o tom,
 že ak je nás na tejto zemi niekoľko miliárd...

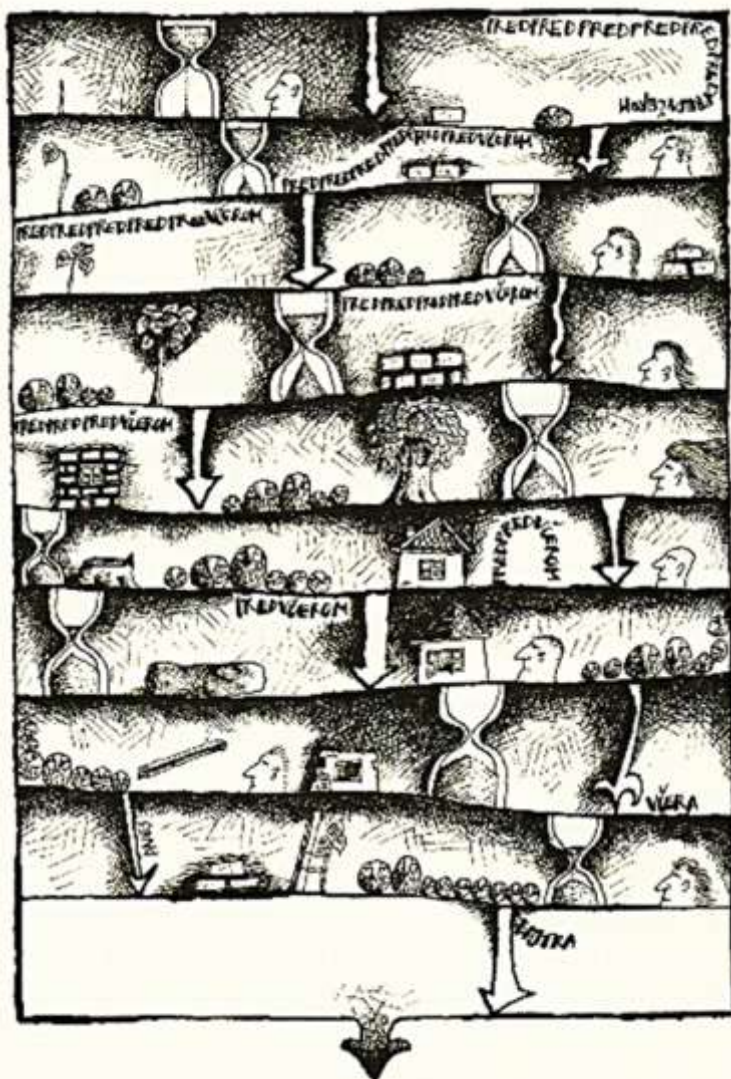
Milujem staré pohľadnice miest.
Tie zažltnuté dôkazy existencie pojmu „kedysi“.

Najradšej mám tie, na ktorých sú aj ľudia.
Náhodní chodci, ktorých kroky by si už nepamätal
ani čas,
nebyť toho, že vo chvíli, keď neznámy fotograf
odokryl, na krátku chvíľu, objektív svojho fotoaparátu,
nesedeli niekde v kaviarni;
nemilovali sa v podkrovnej izbičke;
nepísali doma list niekomu, kto bol príďaleko;
neodmietali v prítmí kina niekoho, kto bol priblízko;
nerobili proste presne to, čo v tej chvíli robili všetci,
ktorí na tej fotografii sú.

Náhodní chodci, netušiaci, že po mnohých rokoch,
práve mne odovzdajú tak dôležitý odkaz –
Aj my sme tu žili;
aj my sme mali svoje starosti, trápenia a smútky...
A čo ty dnes o nich vieš?

Po tebe možno nezostane ani tá pohľadnica.

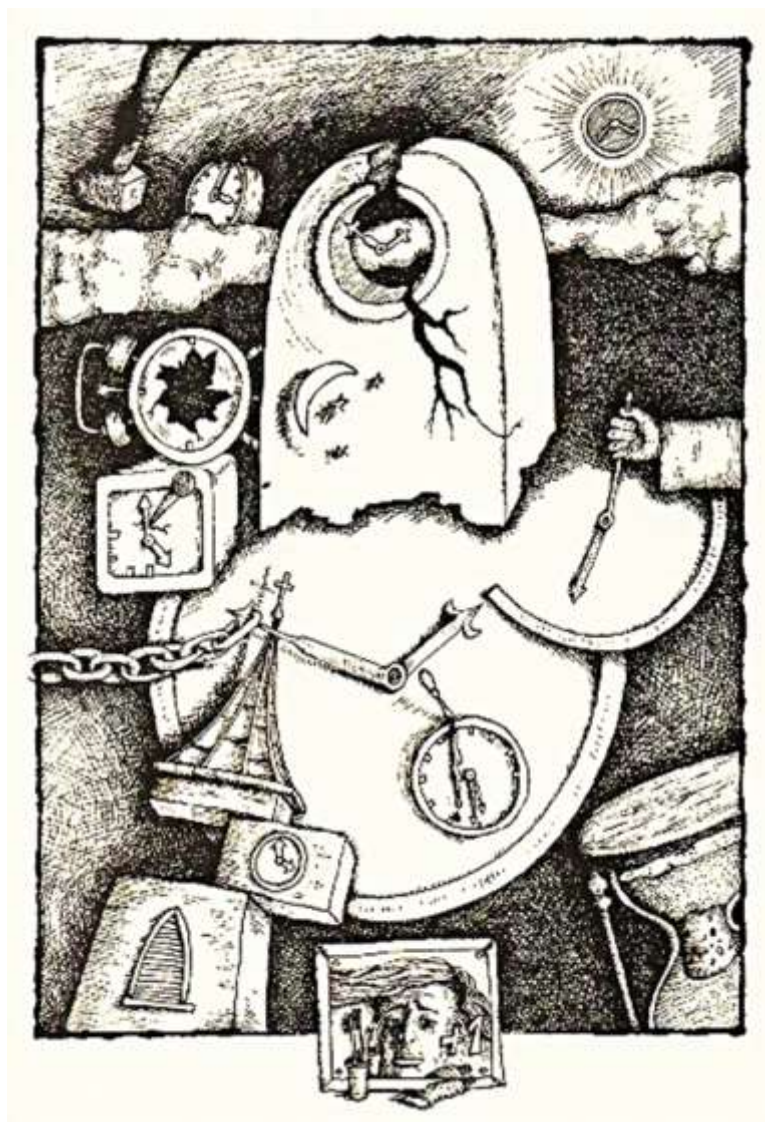

„To bolo dávno...” –

koľko nostalgie.

Ale aj dnes raz bude dávno.

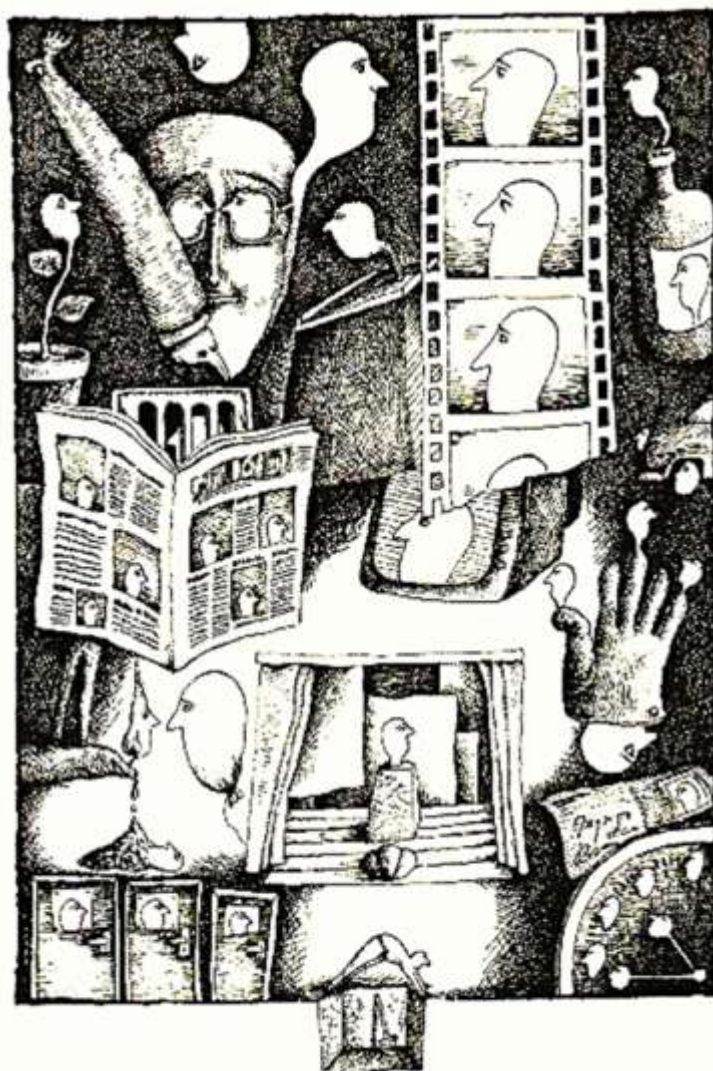
A možno skôr, ako si myslíme.

„Keď pokazím všetky hodiny na svete, zastavím čas,“
vraľoval.

Kdekto mu chcel vysvetliť, že je to nezmysel,
no nemal čas počúvať,
musel zbierať hodiny.

Svoju prácu ešte neskončil.
Viem to.
Dnes ráno som si všimol,
že stále starnem.

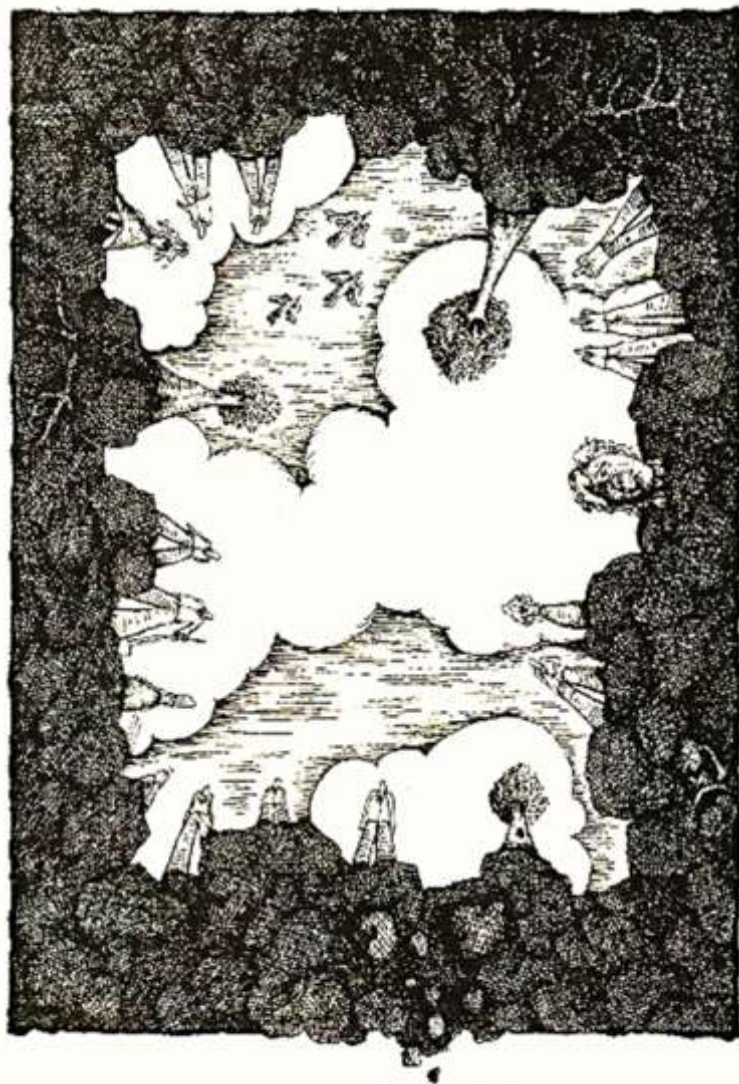
Je mnoho ľudí,
ktorí robia všetko pre to,
aby sa o nich po smrti hovorilo.
Tvrdohlavo však odmietajú
urobiť pre to to najdôležitejšie.
Zomrieť.

Najdôležitejší deň nášho života je deň nášho narodenia.
Možno preto ho rok čo rok oslavujeme s takou úctou.

Aj príchod nového roku oslavujeme,
hoci vôbec nevieme,
či ten čo práve končí,
nebol najkrajším rokom nášho života.

A pritom, po celý život,
rok čo rok,
bez povšimnutia
prežijeme deň,
ktorého dátum
raz budeme mať vytesaný
na náhrobku.

Je to zvláštna chvíľa, keď zo všetkých prítomných
iba my nepočujeme
buchot padajúcej hliny na veko rakvy.

Na tejto skutočnosti nič nezmení
ani náhodná prítomnosť
niekoho hluchého.

Sedával v kúte starej kaviarne.
Pôsobil dojmom, že keby zomrel,
jeho život by sa ani veľmi nezmenil.

Jedného dňa tam však nebol;
predsa len nejaká zmena.
Ale ani tú si nikto nevšimol.
Iba ja.
Mám totiž svoje miesto v kúte oproti.

Sme na seba zlí, akoby sme mali spolu žiť na veky.
Až keď sa dozvieme, že ten druhý je smrteľne chorý
stávame sa lepšími.

Prečo?

Život je predsa tiež nevyliečiteľný.

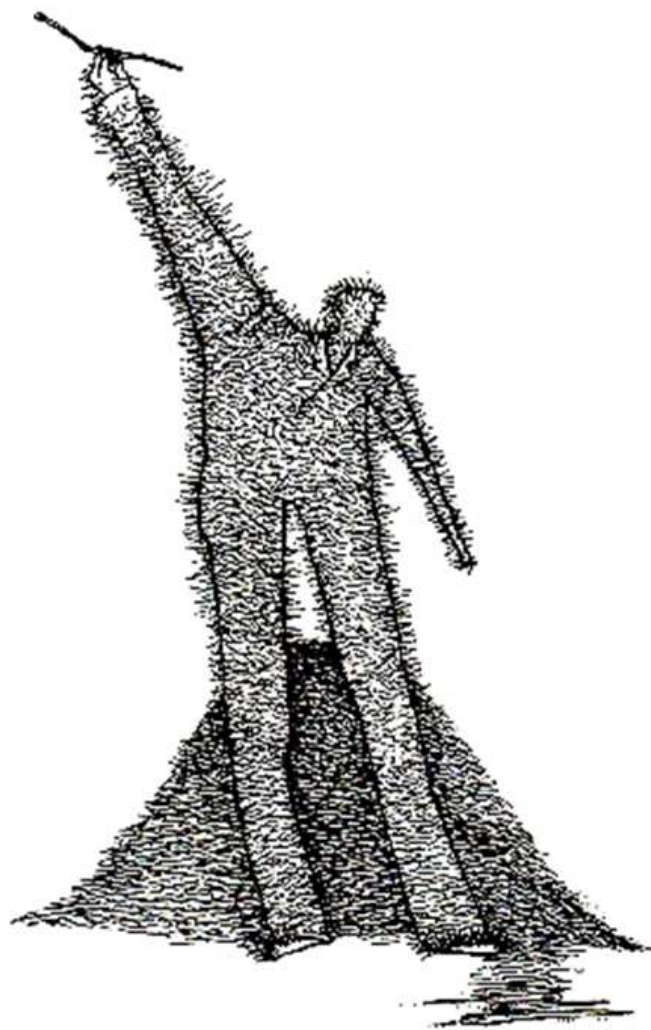

Nikdy si neodkladám drobné mince.
Mohla by byť medzi nimi tá,
ktorú odo mňa bude chcieť Cháron.

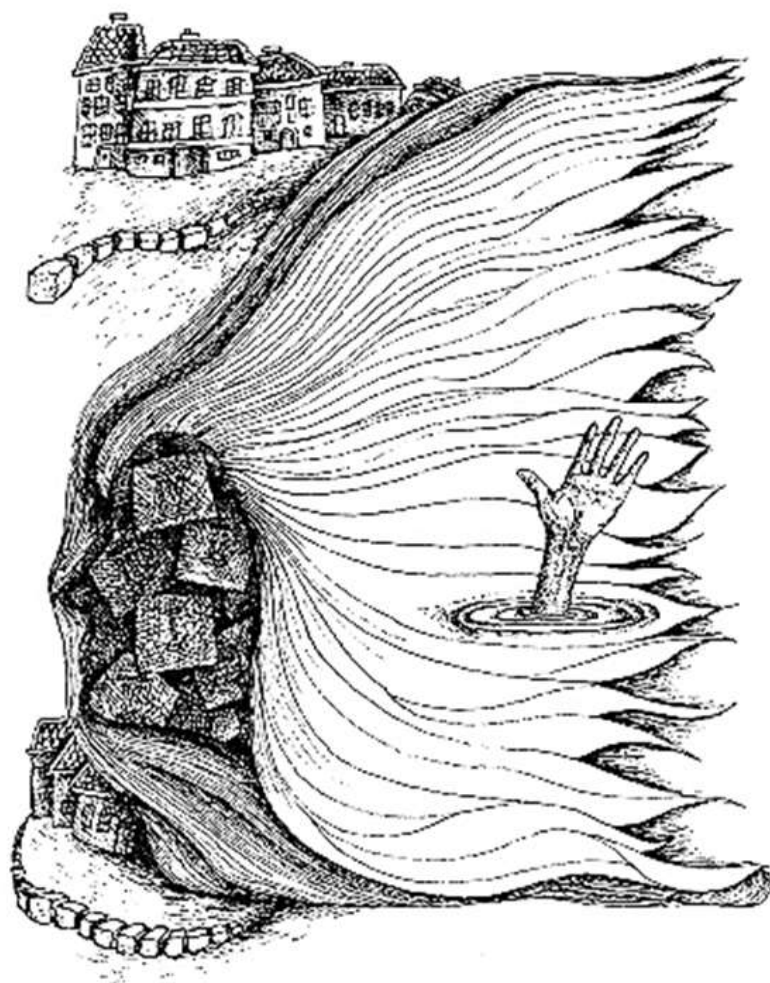
A keď už to inak nepôjde,
iste mi niekto,
pre neho,
rád požičia.

To sa to niekedy žilo!
Vošli ste do kaviarne a sedel tam
Voltaire, Baudelaire, Verlaine,
Mapassant, Rimbaud, či Apollinaire.
Ale dnes?
Nech vojdete do ktorejkoľvek kaviarne,
a hoci aj rovno do klubu spisovateľov;
všade len samí súčasníci.

Kto vie, či je rovnako ťažké
hľadať slamu v kope ihiel,
ako naopak?

Stretávam ju denne.

Je krásna a žiaduca.

Nikdy ma nepozdraví;

možno preto, že ma nepozná.

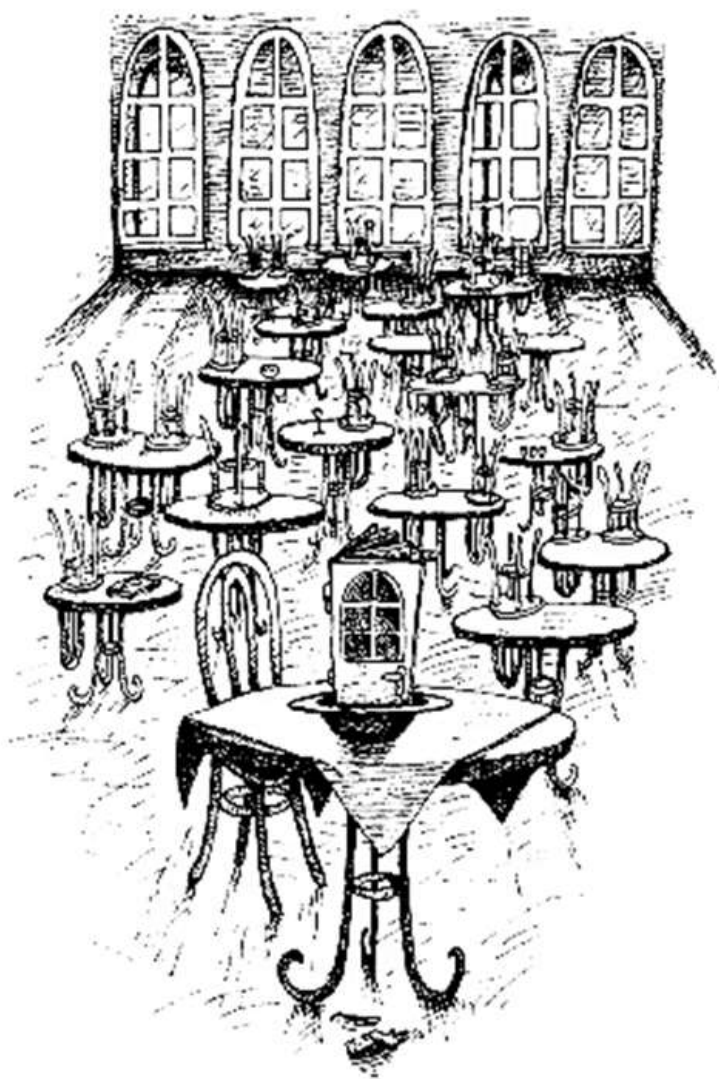
Aj tak ma však prekvapuje,

že sa pri tom, ako sa míňame,

ani nezačervená.

Ved' keď si len pomyslím,

čo všetko s ňou vo svojich snoch zažívam...

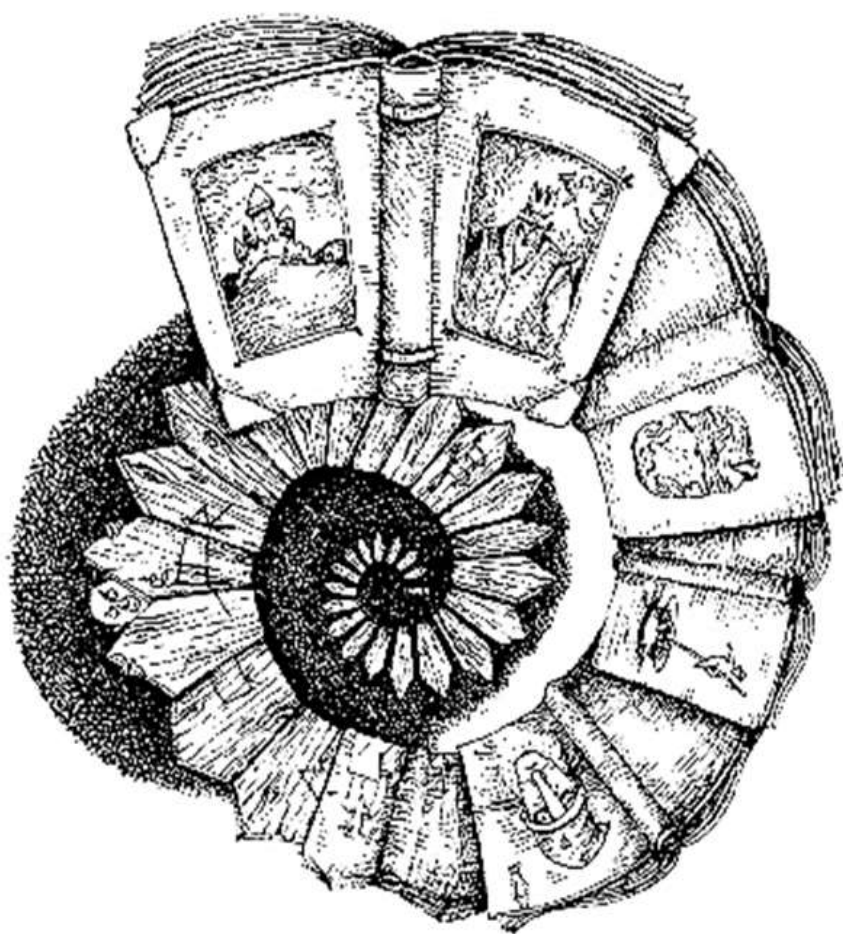
Sedieť v kaviarni pri stole sám
nie je vždy prejavom samoty.
Ale vždy je to dôvod,
aby ste boli prvý,
komu čašník oznámi, že už je
záverečná.

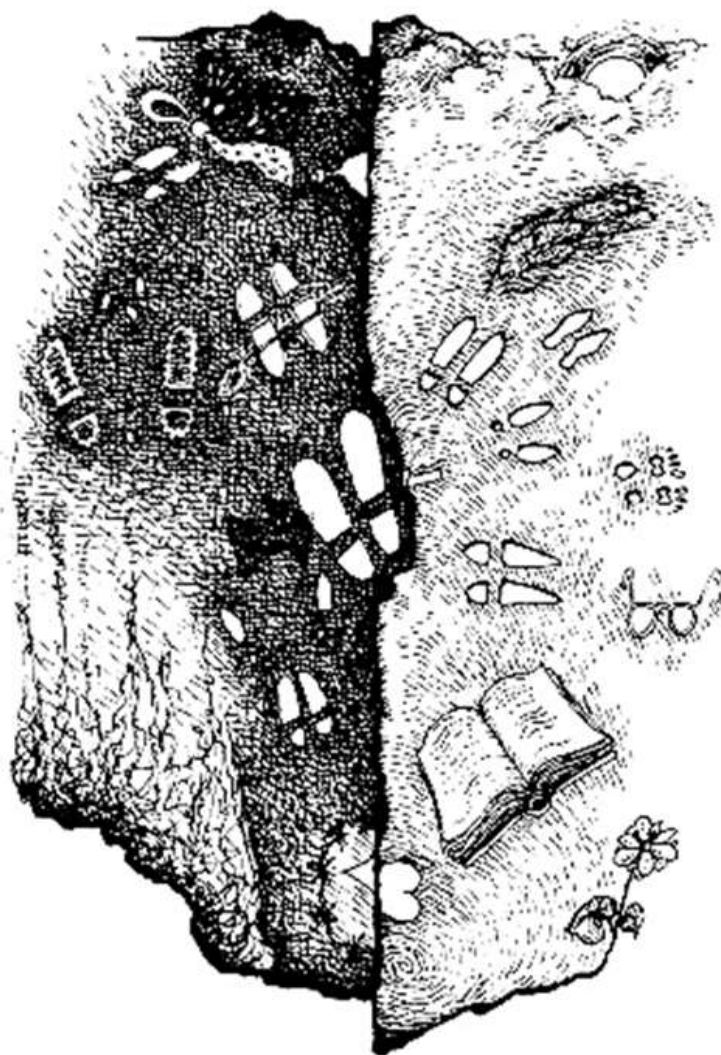
Život je ako posteľ.

Ak je pritvrdá,
tlačí.

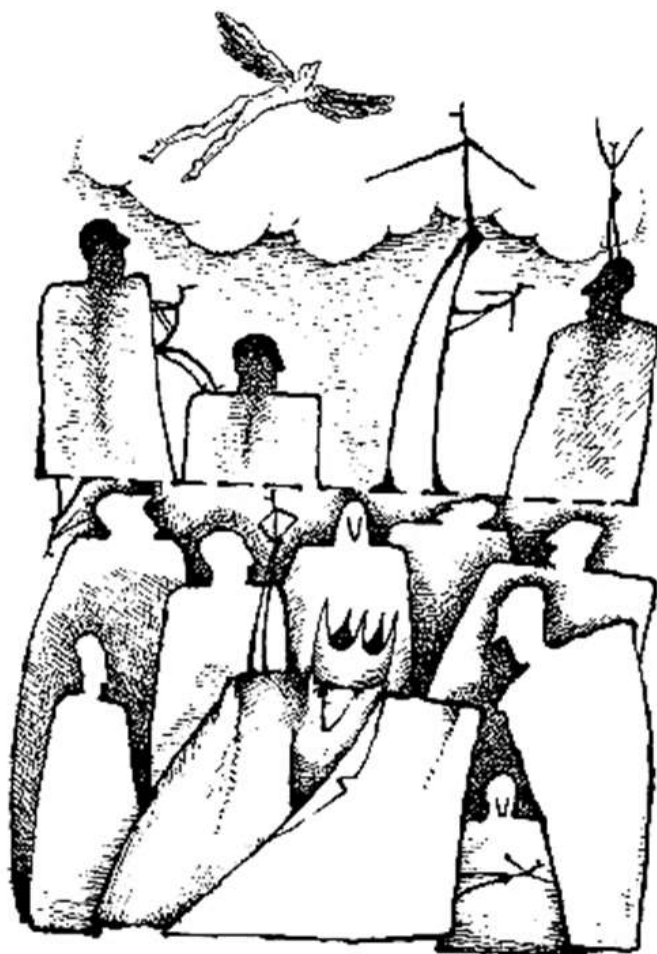
Ak je primäkká,
skríví chrbticu.

Všetci sme boli deťmi.
Všetci sme počúvali rozprávky.
Všetky rozprávky nás učili dobru.
Všetci sme napokon prestali byť deťmi...
a
...všetci sme sa naučili ľudovú múdrosť
„Urob druhému dobre, oserie ti plot.“

Je zlé, ak sa niekto nemôže už ani ukázať
medzi slušnými ľuďmi.
Horšie však je,
že má stále kam chodiť.

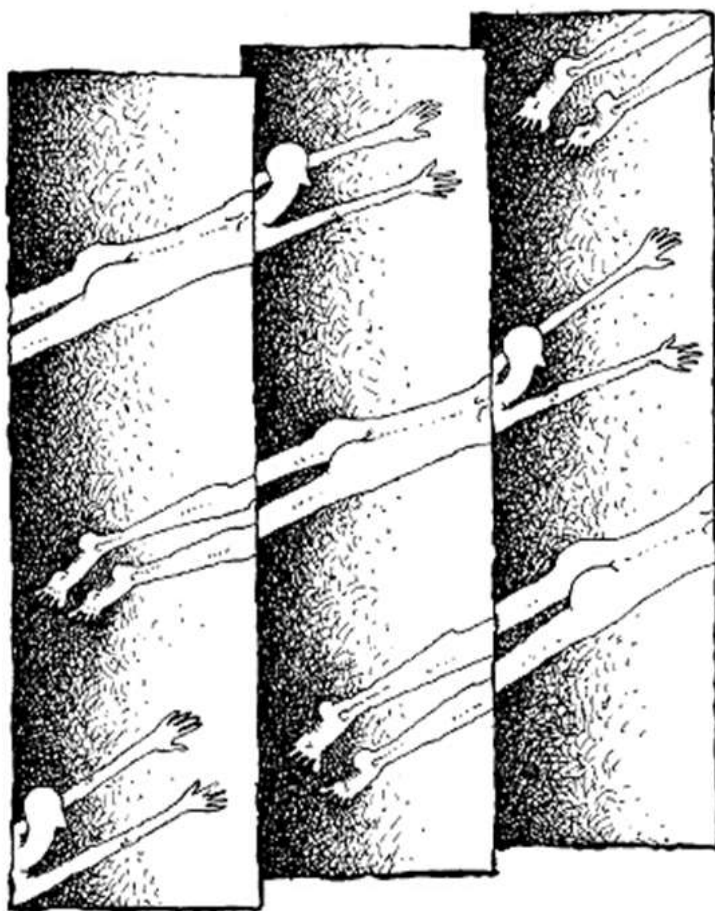
Od detstva chcel niečo dokázať;

byť výnimočný.

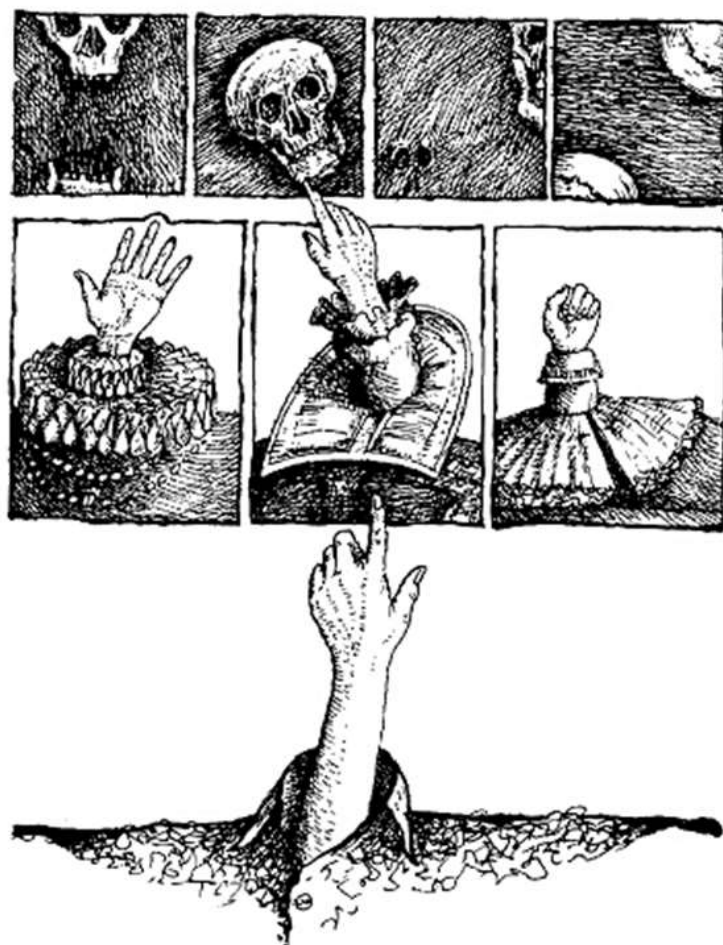
Napokon sa mu to podarilo;

stal sa princom priemerných.

Nemal ani na to, aby sa stal ich kráľom.

Pre toho koho bolí,
je nádej v slove 'zajtra'
Zlé však je,
ak potom,
keď už je konečne 'zajtra'
zistí zrazu,
že je to len dnešok včerajška.

Po každom z nás môže niečo zostať.
Stačí len nájsť toho svojho Hamleta,
a dúfať, že on zas,
po čase,
nájde tú správnu lebku.

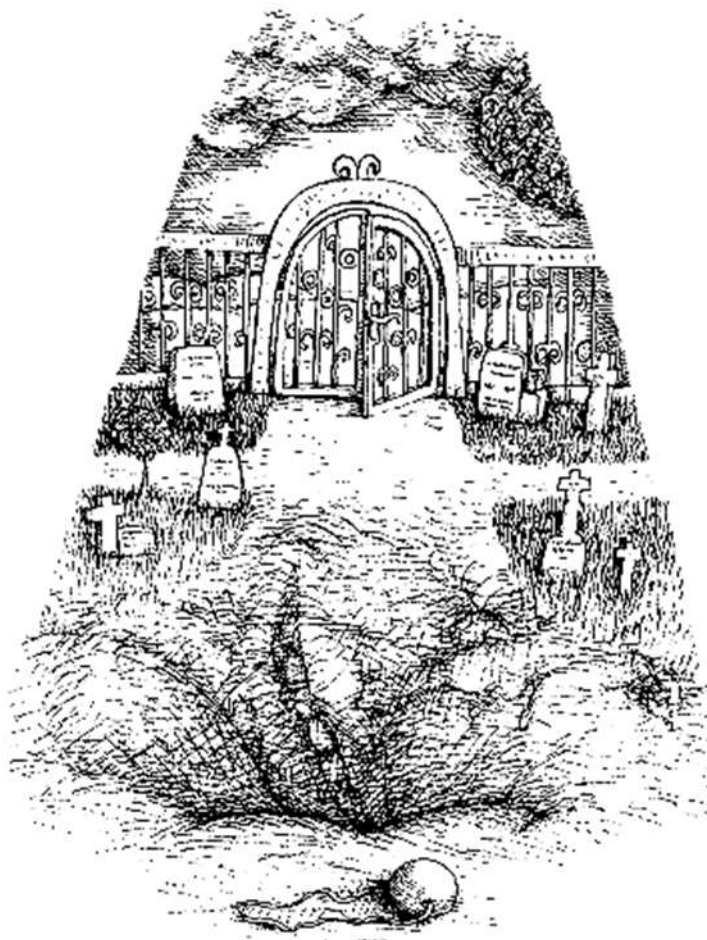

Čo všetko mi nasľubovali, že sa potom stane!

A dnes...?

Napršalo i uschlo.

A nestalo sa vôbec nič!

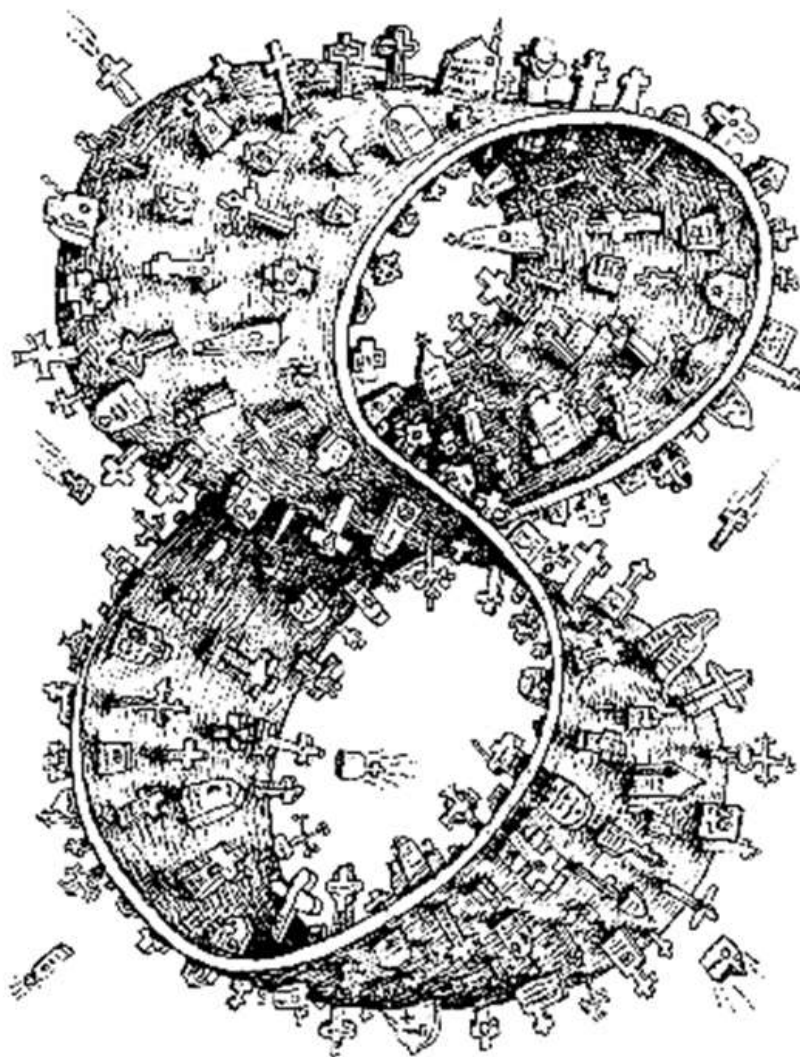

Bol to smutný pohreb.
To sa pohrebom stáva.

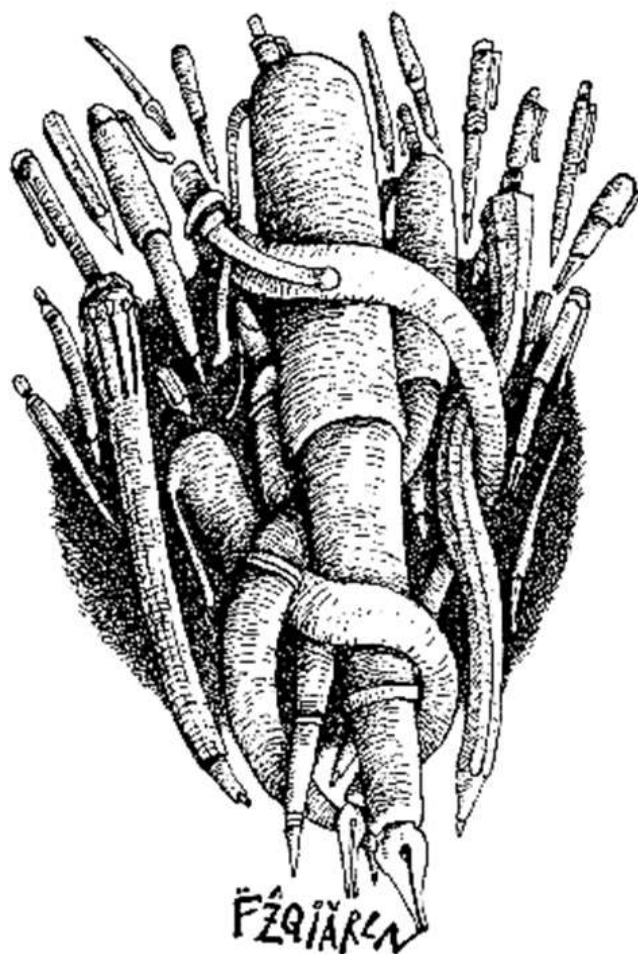
Neprišiel nikto.

Možno na neho zabudli.
To sa klaunom stáva.

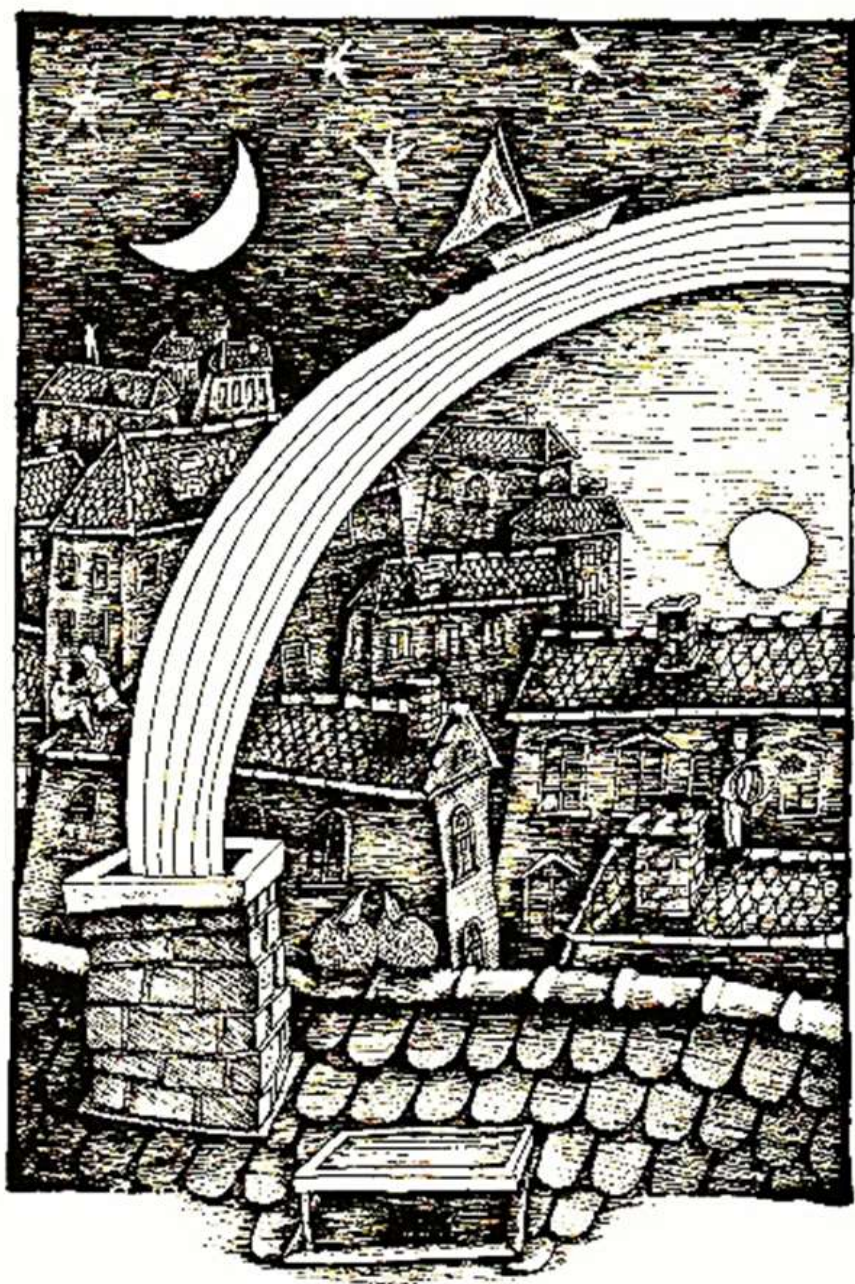
On bol však presvedčený, že neprišli preto,
aby mu svojim smútkom
neublížili.
že sa báli,

Nedozierny musí byť cintorín,
pre nádeje,
ktoré
zomreli posledné.

Koľko veľkých myšlienok človek zabudne,
ak nemá pri sebe pero v tej pravej chvíli.
Koľko nezmyslov si zapíše, ak ho má.

Nočná dúha je krásny nezmysel.
A pritom stačí, aby raz,
počas nočného dažďa,
vyšlo na chvíľu slnko.
Nočná dúha by bola naďalej krásna,
ale už nie nezmyslom.
Nezmyslom by bolo slnko uprostred noci.
Ale krásnym.